

ANALYSE

Indkomsttryghed

TRYGHED PÅ ARBEJDSMARKEDET

JANUAR 2019

Indholdsfortegnelse

1. Om undersøgelsen af tryghed på arbejdsmarkedet	3
2. Indkomsttryghed	4
2.1. Studerende er mere utrygge end færdiguddannede over uregelmæssige indkomster	4
2.2. Kvinder er mest utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster	5
2.3. Humanister er mest utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster	5
3. Hvad påvirker sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster?	6
3.1. Færdiguddannede	6
3.2. Studerende	7

Hovedkonklusioner

1. Mere end hver femte (22 pct.) af de færdiguddannede magistre føler sig utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster. For hele den danske befolkning er det tal 18 procent. Magistrene er altså mere utrygge.
2. Hver tredje (33 pct.) studerende er utryk i forhold til at have uregelmæssige indkomster. Der er større sandsynlighed for at være tryk hvis man er på en naturvidenskabelig uddannelse, mens det mindsker sandsynligheden for tryghed at være kvinde eller 24 år og derover.
3. Sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster blandt færdiguddannede påvirkes positivt af at være ph.d. eller naturvidenskabeligt uddannet, at være leder og at være over 60 år.
4. Sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster blandt færdiguddannede påvirkes negativt af at være kvinde, at være videns- eller privatansat (herunder også selvstændige) og af at være yngre (under 40 år).

Sådan har vi gjort

Denne analyse baserer sig på en række tryghedsspørgsmål, der indgik i Dansk Magisterforenings (DM) medlemstilfredshedsundersøgelse 2018. Undersøgelsen blev distribueret blandt alle medlemmer i perioden 9. februar til 16. marts 2018 med to rykkere undervejs. I alt opnåede undersøgelsen en svarprocent på 15 pct. (ca. 7.000 medlemmer), herunder 19 pct. blandt færdiguddannede og 6 pct. blandt studerende.

1. Om undersøgelsen af tryghed på arbejdsmarkedet

Dansk Magisterforening (DM) har undersøgt studerende og færdiguddannedes tryghed på arbejdsmarkedet. Undersøgelsen fokuserer på ansættelses- og indkomstryghed for færdiguddannede samt beskæftigelses- og indkomstryghed for studerende. I dette notat er fokus på indkomstrygheden blandt studerende og færdiguddannede. Indkomstryghed måles ved at spørge medlemmerne om følgende:

*Nedenfor er angivet en række problemer. Angiv venligst, hvor tryg/utryg du for tiden er over for disse problemer: **For at dine indkomster er uregelmæssige***

Medlemmerne angav deres svar på en skala fra *meget utryg* (0) til *meget tryg* (10). I alt var der 5.330 brugbare besvarelser. Svarene inddeles i følgende tre grupper efter ens svar:

- 0-3: Utryg
- 4-7: Hverken tryg eller utryg
- 8-10: Tryg

Resultaterne sammenlignes med tryghedsniveauerne i den generelle befolkning fra TRYGs tryghedsmåling 2017, hvor et repræsentativt udsnit af den danske befolkning var blevet stillet det samme spørgsmål som ovenstående (Trygfonden 2017).

De samlede konklusioner fra undersøgelsen om tryghed på arbejdsmarkedet gør det ikke muligt at sige, hvad der skaber utryghed på arbejdsmarkedet. Det er dog velkendt, at forhold, der kan give lavere sikkerhed og dermed tryghed, kan være såkaldte atypiske ansættelser, som bl.a. dækker midlertidige ansættelser og deltidsansættelser, hvor man ofte oplever forringede vilkår mht. pensionsopsparing, opsigelsesvarsler, løn under sygdom osv. (Scheuer 2017).

2. Indkomsttryghed

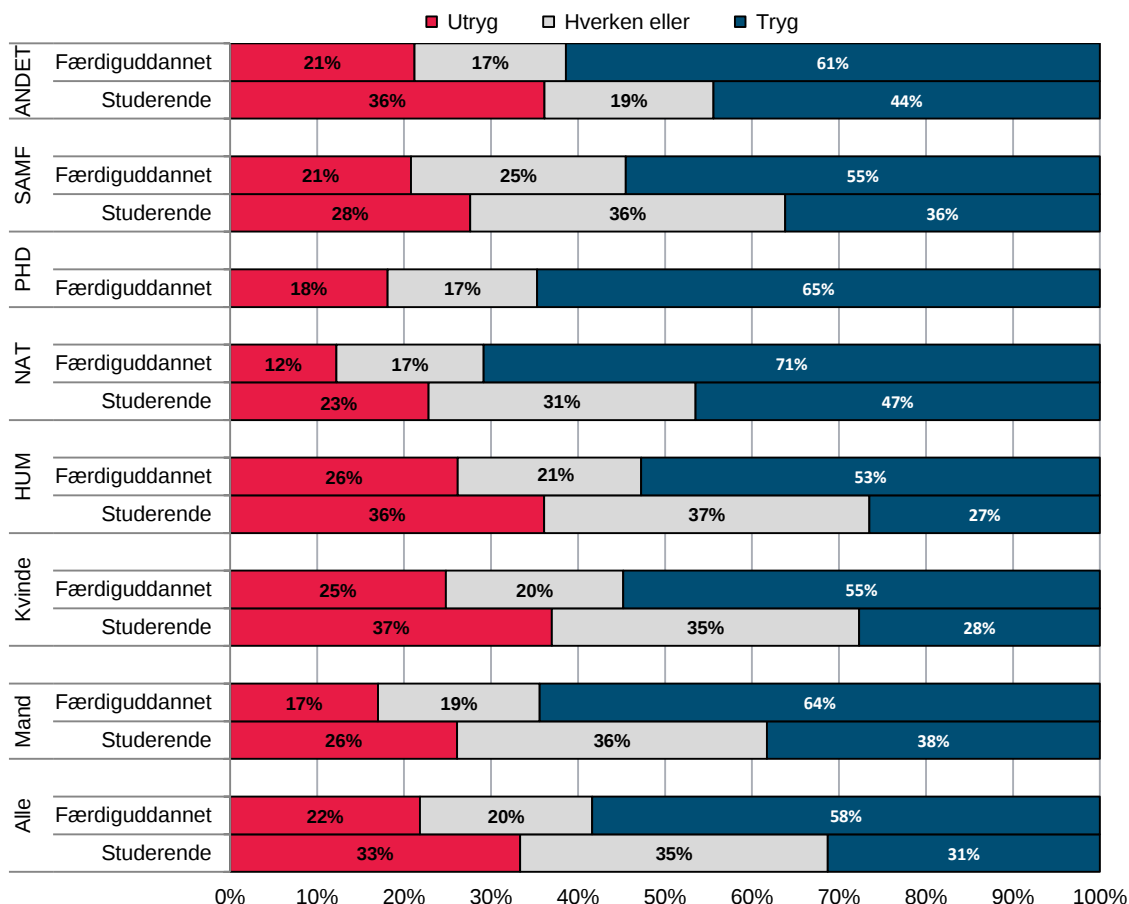
Indkomsttrygheden måles ved at spørge medlemmerne, hvor utrygge de er for at have uregelmæssige indkomster. En utryghed ved uregelmæssige indkomster kan stamme fra at personens indkomster allerede er uregelmæssige (fx som selvstændig eller tidsbegrænset ansat) eller en bekymring for, at de skal blive det. Det kan også være et tegn på, at den indkomstsikkerhed, som man stilles gennem dagpengeordningen, muligvis ikke er tilstrækkeligt til, at alle føler sig trygge. Det kan blandt andet skyldes, at akademikere ikke opnår lige så høj kompensationsgrad som andre grupper på arbejdsmarkedet, og deres indkomst derfor vil falde drastisk, hvis de mister deres job.

22 pct. af de færdiguddannede er utrygge i forhold til at have uregelmæssige indkomster. TRYGs tryghedsmåling for hele den danske befolkning viste, at generelt i befolkningen var 18 pct. utrygge ved, at deres indkomster var uregelmæssige. De færdiguddannede magistre er altså mere utrygge end gennemsnittet. Blandt de studerende i DM er hver tredje utryg, hvilket altså er markant højere end landsgennemsnittet, omend det er svært at sammenligne hele befolkningen med en gruppe af studerende.

2.1. Studerende er mere utrygge end færdiguddannede over uregelmæssige indkomster

En større andel af studerende end færdiguddannede er utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster. Mens hver tredje (33 pct.) studerende er utryg, gælder det kun for 22 pct. af de færdiguddannede (se figur 1 nedenfor). En anden stor forskel er, at mens 58 pct. af de færdiguddannede er trygge i forhold til uregelmæssige indkomster, er det kun gældende for 31 pct. af de studerende.

Den store forskel skyldes formentlig, at en større del af den studerendes økonomi kan variere fra måned til måned. Udover SU'en supplerer mange studerende deres indtægt med et studie-/fritidsjob, som ofte er timelønnet, og derfor afhænger af, hvor mange timer man arbejder. DMS studieundersøgelse fra 2018 viste, at syv ud af ti af DMS studerende medlemmer har et arbejde ved siden af studiet.

Figur 1. Indkomstryghed for færdiguddannede og studerende fordelt på køn og uddannelse

Note: Baseret på 897 besvarelser fra studerende og 4.576 besvarelser fra færdiguddannede.

2.2. Kvinder er mest utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster

Kvinder er mere utrygge i forhold til at deres indkomst er uregelmæssig end mænd. Det gælder både blandt studerende og færdiguddannede, hvor henholdsvis 11 og otte procentpoint flere kvinder er utrygge end mænd.

2.3. Humanister er mest utrygge i forhold til uregelmæssige indkomster

Personens uddannelsesbaggrund betyder noget for indkomstrygheden. Blandt færdiguddannede humanister er mere end hver fjerde (26 pct.) utryg i forhold til uregelmæssige indkomster, mens andelen er 14 procentpoint lavere blandt naturvidenskabelige kandidater. Blandt de studerende på humaniora og naturvidenskab er forskellen nærmest lige så stor (13 procentpoint). Den gruppe, hvor flest er trygge i forhold til uregelmæssige indkomster, er de færdiguddannede naturvidenskabelige kandidater. Her er 71 pct. trygge. Til sammenligning gælder det kun har 53 pct. af de færdiguddannede humanister.

3. Hvad påvirker sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster?

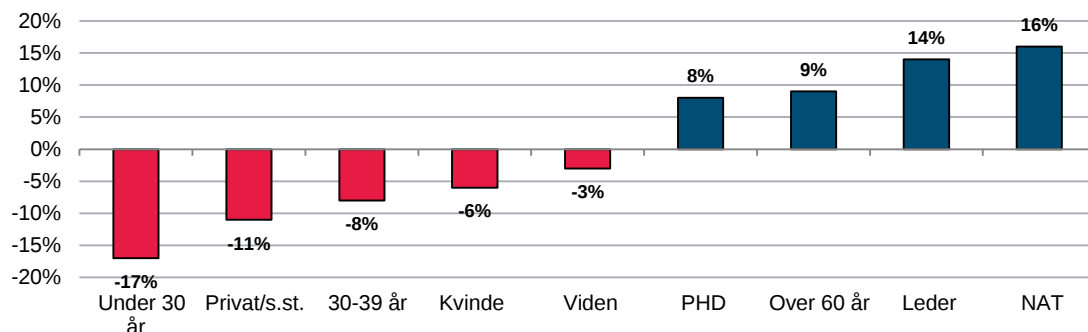
For at kunne tage højde for flere faktorer samtidig og bestemme den samlede effekt af de forskellige faktorer opstilles en såkaldt ordnet probit-model. Modellen viser, at køn, alder og uddannelsesretning har signifikant betydning for, om de studerende føler sig tryk i forhold til at deres indkomst er uregelmæssig. Modellens resultater kan aflæses i figur 2 for færdiguddannede og i figur 3 for studerende.

3.1. Færdiguddannede

Uddannelsesbaggrund, køn, alder og sektor har betydning for sandsynligheden for at være tryk i forhold til regelmæssighed i ens indkomster. Region har ikke nogen betydning.

1. **Uddannelse:** De naturvidenskabelige kandidater og alle ph.d'er har hhv. 16 og otte procent højere sandsynlighed for at være tryk i forhold til regelmæssighed i indkomsterne sammenlignet med humanister.
2. **Køn:** Kvinder har seks procent lavere sandsynlighed for at være tryk i forhold til regelmæssighed i indkomsterne.
3. **Alder:** Alder spiller en stor rolle på sandsynligheden for at føle sig tryk ved at ens indkomster er regelmæssige, og de yngre er generelt mere utryk end de ældre. Magistre under 30 år har 17 pct. lavere sandsynlighed for at føle sig tryk, de 30-39 årige har otte pct. lavere sandsynlighed for at føle sig tryk, imens dem over 60 har ni pct. højere sandsynlighed for at være tryk sammenlignet med de 40-49 årige
4. **Sektor:** Målt i forhold til offentligt ansatte har privatansatte (herunder selvstændige) og vidensansatte hhv. 11 og 3 procent lavere sandsynlighed at være tryk, mens ledere har 14 pct. større sandsynlighed.
5. **Andet:** Region har ingen signifikant betydning for indkomstryk.

Figur 2. Hvad påvirker sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster?

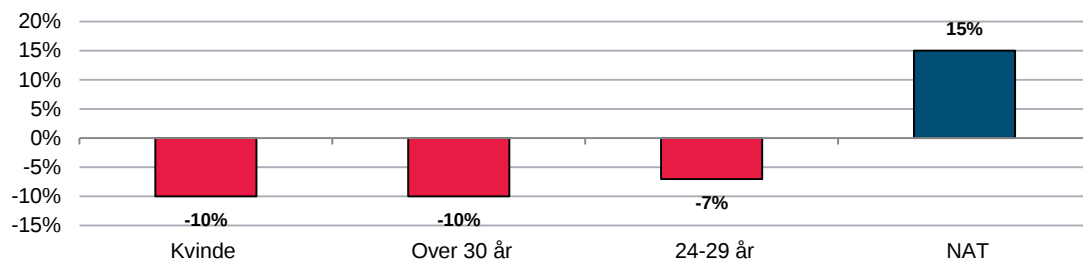
Note: Modellen er viser marginale effekter (ordnet probitmodel) og er baseret på 4.576 besvarelser fra færdiguddannede. Referencekategorier: Leder, Viden og Privatansatte/selvstændige er målt i forhold til offentlig ansatte. PHD og NAT er målt i forhold til HUM. Aldersgrupperne 50-60 år, 30-39 år og under 30 år er målt i forhold til 40-49 år.

3.2. Studerende

Køn, alder og uddannelsesbaggrund har betydning for sandsynligheden for at være tryk i forhold til regelmæssighed i ens indkomster blandt studerende. Region har ikke nogen betydning.

1. **Uddannelse:** Studerende på naturvidenskabelige uddannelser har 15 pct. højere sandsynlighed for at være tryk i forhold til regelmæssigheden i deres indkomster sammenlignet med humanister.
2. **Køn:** Kvinder har ti procent lavere sandsynlighed for at være tryk i forhold til regelmæssighed i indkomsterne.
3. **Alder:** Studerende i aldersgruppen 24-29 år og 30 år derover har hhv. syv og ti procent større sandsynlighed for at være tryk i forhold til regelmæssigheden i deres indkomster sammenlignet med studerende under 24 år.
4. **Andet:** De studerendes region har ingen signifikant betydning for indkomstsikkerheden.

Figur 3. Hvad påvirker sandsynligheden for at være tryk i forhold til uregelmæssige indkomster?

Note: Modellen er viser marginale effekter (ordnet probitmodel) og er baseret på 897 besvarelser fra studerende. Referencekategorier: NAT er målt i forhold til HUM. Aldersgrupperne 24-29 år og over 30 år er målt i forhold til studerende under 24 år.